

V článku 117 Ústavy Španielska z roku 1978 sa uvádza, že základom organizácie a fungovania súdov je zásada jednoty súdnej moci. Z tejto zásady vyplýva existencia jednotného súdnictva zloženého z jedného zboru sudcov, ktorí tvoria všeobecné súdnictvo. Existujú početné súdy, na ktorých rozhoduje samosudca (*juzgados*, súdy prvého stupňa), a súdy, na ktorých rozhoduje senát (*tribunales*, odvolacie súdy), ktoré si medzi sebou delia prácu podľa kritérií na určenie právomoci: podľa predmetu, hodnoty sporu, dotknutej osoby, funkcie alebo územia, keďže jednota súdnej moci nevyklučuje existenciu rôznych súdov s rôznymi oblasťami právomocí.

V ústave z roku 1978 sa uvádza, že Španielsko je sociálny a demokratický právny štát, ktorý presadzuje slobodu, spravodlivosť, rovnosť a politický pluralizmus ako najvyššie hodnoty svojho právneho systému. Hlava VI ústavy sa týka súdnej moci a v článku 117 sa uvádza, že zásada jednoty súdnej moci je základom organizácie a fungovania súdov.

Tieto zásady sú v Španielsku základom pre organizáciu súdov, na ktorých rozhoduje samosudca (*juzgados*, súdy prvého stupňa), a súdov, na ktorých rozhoduje senát (*tribunales*, odvolacie súdy), a vyplýva z nich existencia jedného zboru sudcov, ktorí predstavujú súdnu moc a sú nezávislí, neodvolateľní a zodpovední, pričom podliehajú len ústave a moci zákona.

Výkon súdnej moci, ako aj právomoci súdiť a vymáhať súdne rozhodnutia prináleží výlučne súdom, na ktorých rozhoduje samosudca (*juzgados*, súdy prvého stupňa), a súdom, na ktorých rozhoduje senát (*tribunales*, odvolacie súdy), podľa podmienok stanovených zákonom a medzinárodnými zmluvami.

Všeobecné súdy – úvod

Existuje veľké množstvo súdov, na ktorých rozhoduje samosudca (*juzgados*, súdy prvého stupňa), a súdov, na ktorých rozhoduje senát (*tribunales*, odvolacie súdy), ktoré si medzi sebou delia prácu podľa jednotlivých kritérií na určenie právomoci stanovených v zákone: podľa predmetu, hodnoty sporu, dotknutej osoby, funkcie alebo územia, keďže jednota súdnej moci nevyklučuje existenciu rôznych súdov s rôznymi oblasťami právomocí. V právnych predpisoch sa pre každú vec vymedzuje výlučná právomoc súdov.

V organickom zákone o súdnej moci sa v súlade s článkom 122 Ústavy Španielska z roku 1978 vymedzuje zloženie, fungovanie a organizácia súdov.

Treba rozlišovať medzi týmito tromi základnými aspektmi:

územný aspekt,

to, či na súde rozhoduje samosudca alebo senát,

a kompetenčný aspekt.

Územný aspekt

V súlade s dôvodovou správou k organickému zákonu č. 6/1985 z 1. júla 1985 o súdnej moci je štát na súdne účely **územne** rozdelený na obce, súdne obvody, provincie a autonómne oblasti,

v ktorých vykonávajú súdnu právomoc tieto súdy: zmierovacie súdy (*Juzgados de Paz*), súdy prvého stupňa a vyšetrovacie súdy (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), obchodné súdy (*Juzgados de lo Mercantil*), súdy zaoberajúce sa násilím páchaným na ženách (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), trestné súdy (*Juzgados de lo Penal*), správne súdy (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), súdy pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory (*Juzgados de lo Social*), súdy pre dohľad nad výkonom trestov (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) a súdy pre mladistvých (*Juzgados de Menores*), ako aj provinčné súdy (*Audiencias Provinciales*), vrchné súdy autonómnych oblastí (*Tribunales Superiores de Justicia*), národný vrchný súd (*Audiencia Nacional*) a Najvyšší súd (*Tribunal Supremo*).

Národný vrchný súd (*Audiencia Nacional*), Najvyšší súd (*Tribunal Supremo*), ústredné vyšetrovacie súdy (*Juzgados Centrales de Instrucción*) a ústredné správne súdy (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-Administrativo*) vykonávajú súdnu právomoc na celom vnútroštátnom území.

Rozhodovanie samosudcu alebo senátu

Pokiaľ ide o **rozhodovanie samosudcu alebo senátu**, na všetkých súdoch, s výnimkou Najvyššieho súdu, národného vrchného súdu, vrchných súdov autonómnych oblastí a provinčných súdov, rozhoduje samosudca.

Najvyšší súd, ktorý sídli v Madride, je najvyšším súdom pre všetky vetvy súdnictva, neplatí to len v prípade ustanovení týkajúcich sa ústavných záruk.

Najvyšší súd sa skladá z predsedu, predsedov komôr a sudcov určených zákonom pre každú komoru a úsek.

Najvyšší súd sa skladá z týchto komôr:

prvá: občianska komora,

druhá: trestná komora,

tretia: komora pre správne spory,

štvrtá: komora pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory,

piata: komora pre vojenské veci, ktorá sa riadi osobitnými právnymi predpismi, ktoré dopĺňa organický zákon o súdnej moci a spoločné nariadenie pre ostatné komory Najvyššieho súdu.

Národný vrchný súd (*Audiencia Nacional*), ktorý sídli v Madride, je príslušný pre celé územie Španielska. Skladá sa z predsedu, predsedov komôr a sudcov určených zákonom pre každú komoru a úsek (odvolanie, trestné veci, správne spory a pracovnoprávne a sociálnoprávne spory).

Každá autonómna oblasť má **vrchný súd**, ktorý sa nachádza na vrchole príslušných právnych systémov týchto oblastí bez toho, aby boli dotknuté právomoci Najvyššieho súdu. Vrchný súd má v názve uvedený názov autonómnej oblasti, v ktorej sa nachádza, a vykonáva svoju právomoc na celom jej území.

Má tri komory: komoru pre občianske a trestné veci, komoru pre správne spory a komoru pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory.

Skladá sa z predsedu, ktorý je zároveň na čele komory pre občianske a trestné veci, predsedov komôr a sudcov určených zákonom pre každú komoru a prípadne v rámci nich vytvorené úseky.

Provinčné súdy (*Audiencias Provinciales*) sídli v hlavných mestách každej provincie, ktorej názov sa uvádza v názve daného súdu, a majú všeobecnú právomoc na celom území príslušných provincií. Skladajú sa z predsedu a najmenej dvoch sudcov. Môžu mať niekoľko úsekov s rovnakým zložením, v takom prípade je predseda daného provinčného súdu aj na čele jedného z úsekov.

Majú právomoc rozhodovať o občianskych a trestných veciach určených zákonom.

Súdny úrad (*Oficina Judicial*)

V organickom zákone o súdnej moci sa súdny úrad vymedzuje ako „orgán *ad hoc*, ktorý slúži na podporu a pomoc pri súdnej činnosti sudcov a súdov“. Úrad sa vytvoril s cieľom zlepšiť efektívnosť a účinnosť súdnych orgánov a transparentnosť súdnych aktov, uľahčiť postupy a procesy a povzbudiť spoluprácu a koordináciu medzi oddeleniami a útvarmi, ktoré tvoria Súdny úrad. Bol teda zriadený s cieľom zabezpečiť kvalitnú verejnú službu, ktorá je blízko k ľuďom, je v súlade s ústavnými hodnotami a uspokojuje súčasné potreby občanov.

Ide o nový organizačný model, ktorým sa zavádzajú moderné metódy riadenia založené na kombinácii rôznych správnych oddelení: oddelení, ktoré poskytujú priamu podporu pri súdnych konaniach a zodpovedajú niekdajším súdom *juzgados* (súd zložený z jedného sudcu), pričom pomáhajú sudcom v ich sudcovskej funkcii, a spoločných procesných služieb vedených súdnymi tajomníkmi (*Letrados de la Administración de Justicia*), ktorí majú právomoc vykonávať rozhodnutia a rozhodujú o všetkých úlohách, ktoré nie sú vyslovene súdne, ako je prijímanie písomností, doručovanie, výkon rozhodnutí, mimosúdne procesné náležitosti, preskúmanie prípustnosti návrhov, oznámenia rozhodnutí jednotlivým stranám, odstraňovanie procesných nedostatkov atď. Existujú tri druhy spoločných procesných služieb:

- spoločná všeobecná služba,
- spoločná služba pre organizáciu konaní,
- spoločná služba pre výkon rozhodnutí.

Kompetenčný aspekt

Okrem územnej zložky treba rozlišovať medzi jednotlivými spormi alebo vecami, o ktorých majú rozhodovať sudy so samosudcom alebo senátom a ktoré zodpovedajú **týmto štyrom vetvám súdnictva**:

Občianske sudy: občianske sudy rozhodujú okrem prípadov, ktoré im boli určené, o všetkých veciach, ktoré sa nepridelili súdu iného druhu. Tieto sudy preto možno kvalifikovať ako bežné alebo všeobecné.

Trestné sudy: rozhodujú o trestných veciach a v trestných konaniach s výnimkou prípadov, ktoré patria do právomoci vojenského súdu. V španielskom práve možno súčasne s trestnou žalobou podať aj občiansku žalobu spojenú s trestným činom. V tomto prípade trestný súd rozhodne o náhrade škody, ktorá sa má vyplatiť ako kompenzácia škody a ujmy spôsobenej trestným činom.

Správne sudy: v ústave sa stanovuje, že sudy dohliadajú na právomoc vydávať nariadenia a zákonnosť správnych aktov, ako aj na ich súlad so sledovanými cieľmi. Sudy rozhodujúce o správnych sporoch zodpovedajú za kontrolu zákonnosti aktov všetkých orgánov verejnej správy a žaloby týkajúce sa majetkovej zodpovednosti podané proti nim. Súkromné osoby totiž môžu podľa podmienok stanovených zákonom žiadať o náhradu ujmy spôsobenej na ich majetku alebo ich právach, ak táto ujma vyplýva z činnosti orgánov verejnej moci. Výnimky tvoria prípady vyššej moci (*force majeure*).

Sudy pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory, ktoré riešia súdne návrhy podané v zmysle sociálneho práva, a to individuálne či kolektívne spory, ako aj žaloby podané vo veci sociálneho zabezpečenia alebo žaloby proti štátu, pokiaľ štát zodpovedá za právne predpisy v sociálnej oblasti.

Okrem týchto štyroch vetiev súdnictva pôsobia v Španielsku **vojenské sudy**.

Vojenské sudy predstavujú výnimku zo zásady jednoty súdnej moci.

Ústava stanovuje zásady, ktorými sa riadi činnosť súdov, a tvorí základ jednoty súdnej moci štátu. Organizácia a fungovanie orgánov vojenského súdnictva, ktoré tvorí súčasť súdnej moci štátu, sa zakladá na zásade jednoty súdnej moci. Tieto orgány zabezpečujú spravodlivosť výlučne vo vojenskej oblasti a prípadne v oblastiach určených vo vyhlásení stavu obliehania (druh krízového stavu v Španielsku) v súlade s ústavou, ako aj právnymi predpismi v trestných veciach, procesnými ustanoveniami a vojenskou disciplínou.

V čase mieru je právomoc vojenského súdu obmedzená výlučne na vojenskú oblasť. Uplatňuje sa na správanie, ktoré sa vo vojenskom trestnom zákonníku klasifikuje ako trestný čin, a zahŕňa všetky kategórie trestných činov v prípade vojakov nasadených mimo vnútroštátneho územia. V prípade vojny sa v organickom zákone č. 4/1987 o právomoci a organizácii vojenského súdnictva stanovuje zmena tohto rozsahu pôsobnosti, pričom rozhodnutie v takomto prípade prijíma parlament (*Cortes Generales*) a vláda, ak má na to oprávnenie.

Pokiaľ ide o občianske právo, vojenské súdnictvo zodpovedá za prípravu konaní týkajúcich sa závetov a dedenia zo zákona, pokiaľ ide o príslušníkov ozbrojených síl, ktorí v čase vojny zomreli v pozemnej operácii alebo na mori, a obmedzuje sa na poskytnutie potrebnej pomoci pri organizovaní pohrebu zosnulého a vykonávaní súpisu a predbežného ohodnotenia jeho majetku, pričom sa vždy podáva správa príslušnému občianskemu súdному orgánu.

Vojenské sudy pozostávajú z profesionálnych vojakov, príslušníkov ozbrojených síl a zástupcov ministerstva obrany.

ktorí sú rozdelení v rámci: územných vyšetrovacích súdov, ústredných vyšetrovacích súdov, územných vojenských súdov, ústredného vojenského súdu. Na vrchole systému vojenského súdnictva je však piata komora Najvyššieho súdu.

Ústredný vojenský súd, ktorý sídli v Madride a vykonáva svoju právomoc na celom vnútroštátnom území, predstavuje ústredný súd na rozhodovanie o všetkých veciach, ktoré sa mu prideliujú podľa organického zákona č. 4/1987 z 15. júla, ktorým sa vymedzuje právomoc a organizácia vojenského súdnictva. Vojenské vyšetrovacie sudy zodpovedajú najmä za vyšetrovanie vo vojenských trestných veciach týkajúcich sa skutkov, ktoré patria do oblasti ich pôsobnosti a o ktorých rozhoduje územne príslušný vojenský súd, pričom vykonávajú dohľad nad výkonom trestov v súvislosti s vojenskými väznicami a ich väzňami.

Vytvorenie vojenskej komory v rámci Najvyššieho súdu, ktorej režim a postavenie členov podliehajú rovnakým pravidlám ako v prípade ostatných komôr, znamená, že na vrchole dvoch súdnych štruktúr, ktoré tvoria súdnu moc štátu, existuje jednota.

Skutočnosť, že táto komora je zložená zo sudcov, ktorí pochádzajú zo všeobecných a vojenských súdov, je zárukou rovnováhy v súdnom konaní na najvyššej úrovni, v rámci ktorej sa zvyčajne riešia prípady dovolania alebo opätovného preskúmania veci, hoci v prípade osôb s vysokou vojenskou funkciou, ktorých činy by mohla súdiť táto komora, sa logicky priznáva právo na výber súdu, ktorý bude rozhodovať.

V Španielsku neexistuje žiadny mimoriadny súdny systém, ale v rámci vyššie uvedených vetiev súdnictva sa založili **špecializované sudy (s vecnou príslušnosťou), na ktorých rozhoduje samosudca. Ide napríklad o sudy zaoberajúce sa násilím páchaným na ženách, sudy pre dohľad nad výkonom trestov a sudy pre mladistvých. Sú to všeobecné sudy, ale špecializujú sa podľa veci. Ďalšie informácie nájdete na stránke „Špecializované sudy v Španielsku“.**

Ďalej v texte sa opisuje príslušnosť jednotlivých súdov so samosudcom a súdov so senátom v štyroch existujúcich vetvách súdnictva.

Systém občianskeho súdnictva

V systéme občianskeho súdnictva sú príslušné: 1. komora Najvyššieho súdu, komora pre občianske a trestné veci na vrchných súdoch autonómnych oblastí, občianske úseky provinčných súdov, sudy prvého stupňa, zmierovacie sudy a niektoré špecializované sudy (sudy pre rodinné záležitosti, obchodné sudy, sudy pre ochranné známky Spoločenstva, sudy zaoberajúce sa násilím páchaným na ženách).

Obchodné sudy, sudy pre ochranné známky Spoločenstva a sudy zaoberajúce sa násilím páchaným na ženách sa opisujú na stránke venovanej špecializovaným súdom v Španielsku.

Systém trestného súdnictva

V systéme trestného súdnictva sú príslušné: 2. komora Najvyššieho súdu, komora pre trestné veci na národnom vrchnom súde, komora pre občianske a trestné veci na vrchných súdoch autonómnych oblastí, trestné úseky provinčných súdov, trestné sudy, vyšetrovacie sudy, sudy pre mladistvých, sudy pre dohľad nad výkonom trestov, sudy zaoberajúce sa násilím páchaným na ženách a zmierovacie sudy.

Súdy pre mladistvých, súdy pre dohľad nad výkonom trestov a súdy zaoberajúce sa násilím páchaným na ženách sa opisujú na stránke venovanej špecializovaným súdom v Španielsku.

Systém správneho súdnictva

Systém správneho súdnictva zahŕňa 3. komoru Najvyššieho súdu, komoru pre správne spory v rámci národného vrchného súdu, komoru pre správne spory v rámci vrchných súdov autonómnych oblastí, ústredné správne súdy so samosudcom a správne súdy so samosudcom.

Systém pracovného a sociálneho súdnictva

Súčasťou systému pracovného a sociálneho súdnictva je 4. komora Najvyššieho súdu, komora pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory v rámci národného vrchného súdu, komora pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory v rámci vrchných súdov autonómnych oblastí a súdy pre pracovnoprávne a sociálnoprávne spory.

Právomoci všetkých uvedených súdov sú vymedzené v [organickom zákone o súdnej moci](#).

Súvisiace odkazy

[Generálna rada súdnej moci v španielsku](#)

[Organický zákon o súdnej moci](#)

Posledná aktualizácia: 29/06/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.